

**Funded by
the European Union**

Souhrnná zpráva pro veřejnost a partnery

Souhrnná zpráva pro veřejnost a partnery

Výzkum: Volnočasové aktivity a komunitní život migrantů v Jihomoravském kraji

Projekt CoReA – Community Re-Awaken

Realizováno organizací NESEHNUTÍ v rámci WP2

Text: © Aleksandra Shalgunova

© 2025, NESEHNUTÍ, o.s. - Křížová 463/15, Staré Brno, 603 00 Brno

Projekt „Community RE-Awaken – Tools and techniques for more resilient youth communities“ je **financován Evropskou unií** v rámci programu Erasmus+. Koordinuje jej NESEHNUTÍ ve spolupráci s partnery Arbeitskreis Ostviertel e.V. (Německo), Elipsa a ZPD (Severní Makedonie). Projekt probíhá od 1. 10. 2022 do 31. 8. 2025

Úvod

Výzkum se zaměřil na zmapování potřeb, zájmů a bariér v oblasti volnočasových aktivit a komunitního zapojení migrantů a migrantek žijících v Jihomoravském kraji. Cílem bylo lépe porozumět tomu, jaké aktivity jsou pro jednotlivce přínosné, co jim v zapojení brání a jaké podmínky by mohly přispět k větší otevřenosti a přístupnosti veřejného prostoru, komunitního života a kulturní nabídky.

Výzkum je součástí evropského projektu CoReA – Community Re-Awaken, jehož cílem je posilovat odolnost a začleňování mladých lidí s migrační zkušeností prostřednictvím komunitních a kreativních nástrojů. V České republice projekt koordinuje NESEHNUTÍ.

Metodologie

Data byla sbírána prostřednictvím online dotazníku a doplněna o kvalitativní rozhovory. Dotazník byl k dispozici v několika jazykových verzích (česky, ukrajinsky, anglicky, rusky) a byl šířen prostřednictvím sítí spolupracujících organizací, komunitních skupin a sociálních sítí.

Cílovou skupinou byli lidé s migrační zkušeností žijící na území Jihomoravského kraje, různého věku, délky pobytu i právního statusu. Do výzkumu se zapojilo přes 130 respondentů a respondentek.

Hlavní zjištění

1. Omezené zapojení do komunitního života

Mnoho migrantů a migrantek má zájem o zapojení do komunitního života, ale často naráží na bariéry. Mezi nejčastěji uváděné překážky patří jazyková bariéra, nedostatek informací, časová vytíženost (např. práce, péče o děti) a nedostatek dostupných možností v místě bydliště.

2. Nedostatek informací a přehledu o možnostech

Významná část respondentů uvedla, že by se ráda zapojila do různých aktivit, ale často neví, co se kde koná, kde hledat informace, nebo jak se přihlásit. Chybí jim přístupný a přehledný zdroj informací v jazyce, kterému rozumí.

3. Jazykové kurzy jako klíčový nástroj adaptace

Jazyk byl identifikován jako hlavní nástroj adaptace a současně jako hlavní překážka pro navazování kontaktů a účast na aktivitách. Mnozí respondenti mají zájem o neformální jazyková setkávání, která zároveň nabízejí možnost socializace.

4. Kulturní a komunitní akce jako prostor pro sblížování

Respondenti vyjádřili vysoký zájem o kulturní a komunitní akce, zejména ty, které jsou interaktivní a propojují různé skupiny obyvatel. Zaznělo, že právě umění, jídlo, hudba a společné tvoření mohou být silným nástrojem navazování vztahů a překonávání bariér.

Z výsledků výzkumu tedy vyplývá, že dostupnost a podpora kulturních aktivit a neformálních komunitních setkání může významně přispět k procesu adaptace a rozvoji přirozeného mezikulturního soužití.

Doporučení pro praxi

Na základě zjištění z výzkumu mezi migranty a migrantkami žijícími v Jihomoravském kraji předkládáme následující doporučení zaměřená na podporu adaptace a posilování mezikulturního soužití:

1. Posílit dostupnost a srozumitelnost informací o komunitních a volnočasových aktivitách

- Zajistit přehledný rozcestník aktivit v různých jazycích a formátech, které reflektují jazykové a digitální kompetence cílové skupiny.

- Využít více jazykových mutací na webech veřejných institucí a organizací.
- Propagovat aktivity nejen online, ale také osobně přes komunitní zprostředkovatele a při veřejných akcích.

2. Podporovat neformální jazykové aktivity

- Vytvářet prostor pro jazyková setkávání, kde si lidé mohou osvojit češtinu přirozeně a skrze společné aktivity.
- Propojovat jazykovou výuku s komunitními činnostmi a kulturními událostmi.

3. Vytvářet inkluzivní kulturní a komunitní akce

- Podporovat akce, které kombinují různé prvky – např. vaření, hudbu, tvoření – a umožňují sdílení kulturních zkušeností.
- Věnovat pozornost bezpečnému prostředí, které je otevřené lidem různých jazykových a kulturních zázemí.
- Zohledňovat časové možnosti účastníků a nabízet možnost zapojení s dětmi.

4. Spolupracovat s migranty jako s aktivními aktéry

- Podporovat komunitní facilitátory z řad migrantů a migrantek.
- Vytvářet příležitosti, kde mohou příchozí sami přicházet s návrhy, plánovat a vést aktivity.
- Naslouchat potřebám a návrhům cílové skupiny v plánování strategií a aktivit.

5. Podpořit kulturní akce jako nástroj sbližování a adaptace

- Výzkum ukazuje, že kulturní a umělecké akce představují účinný prostředek vzájemného poznávání a snižování bariér.
- Doporučujeme podporovat zejména iniciativy, které propojují historii, umění a komunitní zapojení – například akce představující kulturní dědictví Česka přístupnou a interaktivní formou.
- Zohlednit kulturní participaci jako součást politik adaptace v obcích i krajích.

Závěr

Výsledky výzkumu ukazují, že základem pro posílení komunitní soudržnosti a přirozeného soužití je srozumitelná komunikace, jazyková podpora a prostor pro setkávání lidí v přístupné, kulturně citlivé formě. Doporučujeme tyto principy zohlednit při plánování aktivit i strategií na místní a krajské úrovni.